

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Lokální integrační politiky vůči imigrantům: příklad Prahy a Barcelony

Autor práce: Barbora Holinková

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Hlavním cílem této práce je zkoumat integrační politiky a praxi vůči cizincům na úrovni územních samospráv v Praze a v Barceloně (a to jak institucionální zakotvení politik, tak i konkrétní opatření). Autorka si klade za cíl identifikovat slabé a silné stránky lokálních integračních politik v těchto městech a také posoudit míru přenositelnosti vybraných zahraničních politik a opatření na český (pražský) kontext. Cíl se jeví jako zajímavý a přiměřený, ovšem v úvodu práce nenacházím náležitě zdůvodnění a ani teoretické podložení výběru lokality pro komparaci, kromě stručně zmíněného předpokladu, že „město Barcelona je v oblasti integrace cizinců zkušenější nežli hlavní město Praha“.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Práce s literaturou není na příliš vysoké úrovni, ačkoliv svědčí o určité schopnosti autorky pracovat s domácí a zahraniční literaturou, vědeckými texty a policy dokumenty. Kapitola s názvem Teoretické a konceptuální zarámování by podle mého soudu mohla být obsáhlejší než 3 stránky. Tento nedostatek autorka částečně kompenzuje občasným odkazováním v navazujících částech diplomové práce. Nicméně teoretické ukotvení by mohlo být propracovanější a zejména zde postrádám důležitou teoretickou debatu o roli měst v procesu integrace (autorka jen stručně referuje o typologii národních integračních modelů a dále pak v jednom odstavci zmiňuje integrační model Johna W. Berryho). Obecně jsem přesvědčena, že diplomová práce má používat původní citace, ne převzatou interpretaci z jiných zdrojů. Chápu, že článek Berryho z roku 1992 může být obtížněji dohledatelný, ale od té doby zmíněný autor napsal celou řadu odborných textů (které jsou na půdě fakulty určitě dostupné v běžných plnotextových databázích) o své teorii akulturačních strategií a není tedy podle mého přesvědčení nutné zmíněného autora citovat z českého textu disertační práce Evy Janské. Podobně, je-li autorka inspirována výzkumy Chicagské školy (té je věnován celý odstavec) není úplně vhodné citovat jen přehledový článek o migračních teoriích z pera Dušana Drbohlava a Zdeňka Uherka.

V práci s literaturou nacházím drobné formální nedostatky. Často citovaný zdroj Penninx 2016 v seznamu literatury chybí. Citované zdroje, jak v seznamu, tak i v textu práce, by zasloužily o něco pečlivější kontrolu a sjednocení formátu (např. u dokumentu CIA. 2018. The World Factbook je citován název místo autoru; v textu nacházím zdroj INE 2017, zatímco v seznamu se jedná o rok 2018; zdroj Leontiyeva et al. 2017 by neměl být uveden v seznamu literatury, pokud není v textu citován; u jmen autorů v seznamu není vždy sjednoceno použití všech velkých písmen). Seznamu na konci práce by také prospělo oddělení literatury a informačních zdrojů (analyzovaných dokumentů) od pouhých odkazů na webové stránky použité jen jako zdroj informace o existenci nebo struktuře

dané instituce (např. CPIC 2018, ZDC 2018 nebo Info-Dráček 2018).

Za významnější problém související se schopností kriticky zhodnotit a diskutovat dostupnou literaturu považuji naprosto nedostatečné využití sekundárních zdrojů zaměřených na výzkum situace imigrantů v Praze a Barceloně. V seznamu literatury autorka uvádí 3 české studie (Sýkora et al. 2016; Sýkora et al. 2015; Leontiyeva et al. 2017), přitom jen první práci cituje v kontextu stručné podkapitoly o rozmístění cizinců (druhou jen zmiňuje, že byla vydaná, třetí pro změnu v textu vůbec necituje). Zatímco výzkumů a publikací o situaci imigrantů v Praze skutečně nebylo mnoho, vědeckých studií o různých aspektech integrace imigrantů v Barceloně je opravdu velké množství a nelze se vymlouvat na nedostupnost těchto textů. Chápu, že předmětem výzkumu realizovaného v rámci této diplomové práce jsou především lokální integrační politiky Prahy a Barcelony. Nicméně, analýzu dosavadních výzkumů a publikací zaměřených na situaci imigrantů v těchto dvou městech považuji za klíčovou pro adekvátní porozumění kontextu. Obzvláště důležité se to zdá pro interpretaci výsledků ze zahraničí, kde autorka sama přiznává jazykovou bariéru a neznalost tamního prostředí.

Metodika práce (vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.)

K dosažení stanoveného výzkumného cíle autorka zvolila kvalitativní metodu výzkumu, což považuji za adekvátní řešení, které je celkem vhodné k dosažení stanoveného cíle. Vedle analýzy sekundárních zdrojů (zejména oficiálních dokumentů a policy paperů) se posuzovaná práce opírá o poznatky z 10 hloubkových rozhovorů se zástupci MHMP a několika pražských městských částí a také 3 rozhovorů se zástupci města Barcelona. Vzhledem k tomu, že si autorka klade za cíl zkoumat přenositelnost zahraničních politik na český kontext, je velká škoda, že se autorce podařilo realizovat rozhovory jen se 2 zástupci distriktů v Barceloně. Když k tomu přičtu autorčinu jazykovou bariéru, neznalost kontextu, výše vytýkané nedostatečné využití poznatků z odborných studií, považuji skutečnost, že autorka měla možnost seznámit se s kontextem jen v rámci velice krátké (dvoudenní) cesty, za dost nešťastnou. Je sice dobré, že kromě rozhovorů se zúčastnila informativního setkání pro cizince, ale celkově to nic nemění na mém dojmu, že výzkum tamních podmínek zaslouží pečlivější přípravu a důkladnější terénní výzkum. Terénní poznatky autorky tedy vychází jen ze dvou, jak sama píše „dražších“ distriktů, kde se koncentrují cizinci ze zemí EU.

Analytická část práce (správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy)

Několik závažných výtek souvisejících s analytickou částí práce jsem uvedla výše v posudku (zejména nedostatečné využití sekundárních zdrojů a nepřilíš velký úspěch při terénním sběru dat v zahraničí). Autorka poměrně podrobně popisuje migrační a integrační politiky v ČR a ve Španělsku. Dále ve dvou stejně členěných kapitolách se věnuje analýze integrace cizinců na lokální úrovni, kde popisuje postavení cizinců ve městě a také samotné integrační politiky (vývoj, institucionální a koncepční zarámování, identifikace důležitých aktérů a mezinárodní spolupráce). O něco podrobněji se věnuje popisu vybraných dimenzí lokálních integračních politik v obou městech a také se snaží identifikovat slabé a silné stránky těchto politik. Následuje bohužel jen velmi krátká kapitola věnovaná komparaci lokálních integračních politik, kde jsou shrnuté některé poznatky z předchozích kapitol.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

Závěr celé práce je podle mého názoru poměrně stručný a nenacházím zde odpověď na otázku, zda jsou politiky aplikované hlavním městem regionu Katalánska obecně přenositelné na hl. m. Prahu.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Práce má přiměřenou délku, její struktura je logická a působí promyšleně.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Celkově se jedná o poměrně zdařilou diplomovou práci. Přes výše zmíněné nedostatky tato práce svědčí o schopnosti autorky pracovat s různým typem informačních zdrojů a předkládat strukturovanou analýzu zkoumané problematiky. Práce ovšem podle mého názoru zaslouží důkladnější analýzu sekundárních zdrojů (výzkumů). Z hlediska přínosnosti práce podle mého názoru úplně nenaplnila jeden ze stanovených cílů, a to posouzení míry přenositelnosti vybraných zahraničních politik a opatření na český kontext. Za předpokladu, že se autorce povede uspokojivě zodpovědět na níže zmíněné otázky, navrhuji hodnocení 2 - velmi dobře.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

V práci nenacházím pořádnou odpověď na otázku ohledně výběru lokality pro srovnávací výzkum v zahraniční a do jaké míry volba Španělská (Barcelony) byla vedená náhodou nebo přesvědčením autorky o tom, že tamní migrační a integrační politika je vhodný referenční příklad pro Českou republiku (Prahu). Proto bych na obhajobě rada slyšela odpovědi na následující otázky:

Proč byla pro srovnání vybraná právě Barcelona?

V čem je podobná a odlišná cizinecká populace v Barceloně a v Praze?

Potýkají se migranti žijící v těchto městech se stejnými problémy? Pokud ne, v čem jsou odlišné?

Jak se to odráží v jednotlivých integračních politikách?

Co jsou podle autorky měkké integrační prvky?

Jsou nějaké integrační politiky města Barcelona nepřenositelné / nerelevantní pro pražský kontext?

Datum: 18.01.2019

Autor posudku: Mgr. Yana Leontiyeva, Ph.D.

Podpis: